

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 819 din 18.11.2020

Dosar nr: 158 /2020

Petiția nr: 1571/04.03.2020

Petent:

Reclamat:

Obiect: petentului i s-a pus în vedere să nu primească persoane de etnie romă în magazin

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamatei/martorilor

2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr.1571/04.03.2020, petentul administrator al unei unități de fotocopiere acte situată într-o scară de bloc, i s-a pus în vedere să nu mai primească persoane care deranjează liniștea publică și fac mizerie pe scara blocului (unele dintre acestea fiind de etnie romă). Asociația de Proprietari a sesizat și alte instituții ale statului cu privire la aceste aspecte.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 1571 din 14.04.2020 Consiliul a citat petentul, iar prin adresa nr. 2233 din 14.04.2020 a fost citat reclamatul. Prin adresa nr. 3001 din 22.05.2020 reclamatul a înaintat punctul de vedere care a fost transmis prin adresa nr. 3275 din 04.06.2020 petentului pentru formularea de concluzii scrise.

6. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentului

7. Prin adresa nr.1571/04.03.2020, petentul, administrator al S.C. M.G.A. Construct Serv S.R.L., având activitate principală fotocopiere și servicii de secretariat, reclamă comportamentul președintelui asociației de locatari, care în mod continuu face presiuni verbale pentru a-l determina ca în cadrul societății deținute să nu primească persoane de etnie romă, afirmând că, **„în bloc locuiesc doar oameni culți, fiind un bloc interbelic în care nu au ce căuta țiganii,,** amenințându-l că, **„dacă mai primește țigani o să facă plângeri să îi ia autorizația de funcționare,,** fapt care s-a și întâmplat.

Reclamatul a înaintat la mai multe instituții ale statului reclamații la adresa petentului.

8. Petentul a redat pasaje din plângerea reclamatului înaintată către I.S.U.: **„Începând cu ora 9 patronul lui S.C. MGTA Construct , primește cetățeni romi (care vin câte 10-15 indivizi, aici având fieful general pentru printarea de mii de afișe cu reparații acoperișuri, forări puțuri, etc.) care fumează în incinta unității. Lăsând de o parte ca nu are din partea asociației un acord valabil, faptul că într-o cămaruță de cca 20 mp, intră și câte 10-15 persoane credem că poate crea un pericol iminent, de la țigările acestora și multe substanțe existente acolo,,**

9. Petentul susține faptul că deține autorizație de funcționare din anul 2002 și consideră că plângerile înaintate de către reclamat la P.M.B, P.M. SECT.5, ISU, evidențiază problema romilor acuzându-i de fapte antisociale și comportamente defăimătoare. De fiecare dată când a refuzat participarea la denigrarea romilor, alungarea acestora sau refuzul de a le oferi servicii de multiplicări a fost sancționat prin reclamații nefondate la diverse instituții ale statului.

În anexă a depus în copie sesizarea înaintată de către reclamat către ISU și notele de constatare primite ca urmare a verificărilor efectuate (filele 5-15 din dosar).

Potentul a înaintat o petiție și către Agenția Națională pentru Romi care a fost redirecționată Consiliului (fila 16-18 din dosar).

Susținerea părților reclamate

Susținerea președintelui Asociației de Proprietari Bloc 39

10. Prin adresa nr. 3001 din 22.05.2020, (filele 29-30 din dosar) reclamatul susține faptul că petentul nu ar avea acordul Asociației de funcționare pentru activitatea care o desfășoară. Reclamatul susține faptul că nu este vorba de discriminare, marginalizare, încălcarea drepturilor vreunei minorități, categorii defavorizate etc. Sunt acuzații permanente acutizate din decembrie 2019 din motivul că Adunarea Generală l-a votat ca Președinte al Asociației.

Arată că, așa cum reiese chiar din copia notificării către ISU București din 11.02.2020, se face referire la cetățenii romi la modul general și nu la unul particular, acești cetățeni fiind clienți preponderenți ai celui centru de copiere. Nu au avut parte de niciun fel de „deosebire, excludere, restricție sau preferință,, petentul nefiind în stare să facă dovada că acelor clienți nu li s-a permis accesul în incinta imobilului, (imobilul are un gang închis comun din care se bifurcă scările de acces stânga - dreapta și apoi, printr-o

altă uşă accesul în curtea interioară şi scările de serviciu). De asemenea, nu li s-a impus alte reguli decât locatarilor sau clienţilor celorlalte spaţii cu scop comercial din imobil.

11. Potrivit Statutului Asociaţiei, proprietatea comună trebuie respectată şi din păcate doar cetăţenii de etnie romă au fost surprinşi făcându-şi nevoile pe pereţii din curtea inferioară, fumând în gangul închis al asociaţiei, umblând pe alte scări decât parterul unde este amplasat centru de copiere, aceştia făcând gălăgie în orele de linişte. Este de opinie cele prezentate se încadrează în art. 5 din OG nr.137/2000 republicată, reclamatul arată faptul că a făcut apel la autorităţi dar nu a arătat persoanele ci fapta, nu persoanele de etnie romă ci fumatul în incinte închise sau gălăgia, mizeria pentru care petentul este obligat să ia măsuri. Nu arată cu degetul clienţii, ci faptul că nu există autorizaţiile necesare desfăşurării acestei activităţi, având în vedere că prin Regulamentul de desfăşurare al activităţilor comerciale trebuie să existe restricţii asupra clienţilor săi sau a activităţii pe care o desfăşoară.

V. Motivele de fapt şi de drept

12. Colegiul director că constată că reclamata a formulat o plângere către I.S.U. în care a specificat: *„Începând cu ora 9 patronul lui S.C. MGTA Construct , primeşte cetăţeni romi (care vin câte 10-15 indivizi, aici având fieful general pentru printarea de mii de afişe cu reparaţii acoperişuri, forări puţuri, etc.) care fumează în incinta unităţii. Lăsând de o parte ca nu are din partea asociaţiei un acord valabil, faptul că într-o cămaruţă de cca 20 mp, intră şi câte 10-15 persoane credem că poate crea un pericol iminent, de la ţigările acestora şi multele substanţe existente acolo.”*

13. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanţe, prin discriminare se înţelege orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă, pe bază de rasă, naţionalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenenţă la o categorie defavorizată, precum şi orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoaşterii, folosinţei sau exercitării, în condiţii de egalitate, a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social şi cultural sau în orice alte domenii ale vieţii publice”.*

14. Astfel se poate considera discriminare

- o diferenţiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

15. Analiza diferenţierii se realizează prin compararea a două situaţii (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunţate în cuprinsul prezentului articol priveşte persoanele aflate în situaţii comparabile”*).

16. Prin nediferenţiere judecătorii Curţii Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înţeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situaţie similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situaţie similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield şi Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

17. Constatăm că, din punctul de vedere al dreptului la demnitate, persoanele de etnie romă se află în situație similară cu alte persoane.

18. În această situație Colegiul director constată că reclamata a diferențiat unele persoane față de altele.

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Reclamata a specificat apartenența etnică a persoanelor care o deranjează. CEDO, în cauza ***Stoica împotriva României***, 4 martie 2008, §128, §131, a arătat că menționarea apartenenței etnice într-un context în care nu are relevanță reprezintă dovada că nu există o neutralitate față de această apartenență. Reclamata a precizat apartenența etnică pe baza unor aparențe, fără a întreba persoanele în cauză dacă sunt sau nu romi, și a inserat în reclamație cu scopul de a obține o reacție pozitivă față de problema sesizată. Astfel se constată că fapta sesizată este în mod evident conexată de apartenența rasială, etnică a unor persoane.

21. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director constată incidența art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”* Afirmațiile au fost publice, și sunt de natură să creeze o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare față de romi.

22. În consecință afirmațiile analizate ale reclamatei reprezintă discriminare, întrucât au creat o deosebire pe criteriul apartenenței etnice care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

23. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere gravitatea mică a faptei, apartenența etnică nefiind specificată în conexiune cu fapte antisociale grave.

24. Se recomandă reclamatei ca pe viitor să nu utilizeze formulări discriminatorii.

25. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, trebuie să analizăm în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

26. Conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

27. Analizăm dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

28. În ceea ce privește aspectele sesizate de petent, respectiv *„i s-a pus în vedere să nu mai primească persoane care deranjează liniștea publică și fac mizerie pe scara blocului,,* (unele dintre acestea fiind de etnie romă), considerăm că din documentele existente la dosarul cauzei ca și motiv pentru care s-a pus în vedere anumite aspecte, precum și uzitarea de a atenționa anumite instituții ale statului a rezultat ca urmare a faptului că locatarii imobilului sunt nemulțumiți de faptul că sunt deranjați la ore nepotrivite, respectiv orele 21.00, precum și lipsa de curățenie din bloc. Mai mult, reclamatul arată faptul că a făcut apel și la autorități dar nu a arătat persoanele ci fapta, nu persoanele de etnie romă ci fumatul în incinte închise sau gălăgia, mizeria pentru care petentul era obligat să ia măsuri. Nu arată cu degetul clienții, ci faptul că nu există autorizațiile necesare desfășurării acestei activități, având în vedere că prin Regulamentul de desfășurare al activităților comerciale trebuie să existe restricții asupra clienților săi sau a activității pe care o desfășoară. În adresa depusă în susținerea celor sesizate care a fost înaintată de către partea reclamată la ISU se precizează: ***„Începând cu ora 9 patronul lui S.C. MGTA Construct, primește cetățeni romi (care vin câte 10-15 indivizi, aici având fieful general pentru printarea de mii de afișe cu reparații acoperișuri, forări puțuri, etc.) care fumează în incinta unității. Lăsând de o parte ca nu are din partea asociației un acord valabil, faptul că într-o cămaruță de cca 20 mp, întră și câte 10-15 persoane credem că poate crea un pericol iminent, de la țigările acestora și multele substanțe existente acolo,,*** a fost singura dovadă existentă la dosar, nefiind declarații de martori.

29. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriu invocat și fapta sesizată. Prin urmare considerăm că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, neputând fi reținută o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (*etnia romă*) și aspectele prezumtiv discriminatorii supuse analizării și dispunerii de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (punerea în vedere să *nu mai primească persoane care deranjează liniștea publică și fac mizerie pe scara blocului,,*).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin. 2, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Afirmățiile analizate ale reclamatei reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu cinci voturi pentru, patru împotrivă);
2. Aplică sancțiunea de avertisment contravențional conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001** (cu cinci voturi pentru, patru împotrivă);
3. Recomandă reclamatei ca pe viitor să nu utilizeze formulări discriminatorii (cu cinci voturi pentru, patru împotrivă);
4. O copie a hotărârii se va transmite părților.
5. O copie a hotărârii se va comunica spre informare Agenției Naționale pentru Romi.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 18.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, Popa Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 26.11.2020

Redactat și motivat de P.C.S și V.F.

IH pct. 25-29

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.